

Contribuții la cunoașterea asilidelor (Diptera: Asilidae) din entomofauna Olteniei

Cornelia CHIMIȘIU

Résumé

Des contributions à la connaissance des Asilides (Insecta: Diptera: Asilidae) de la faune entomologique de L'Olténie

L'objet de ce travail est l'étude des 294 exemplaires de la famille Asilidae, capturées dans 12 localités de L'Olténie pendant les années 1995 - 1998. Ont été identifiées 23 espèces et 14 genres, de qui, 8 espèces sont signalées pour la première fois dans la faune de L'Olténie (*Lasiopogon cinctus* (FABR.), *Dioctria atricapilla* MEIG., *D. longicornis* MEIG., *Paritamus geniculatus* MEIG., *Pamponerus germanicus* L., *Epitriptus cowini* HOBBY., *Dysmachus praemorsus* LOEW., *Neomochterus palipes* MEIG.). Dont il convient de mentionner l'espèce *Epitriptus cowini* HOBBY, qui est trouvée maintenant pour la deuxième fois dans la faune de Roumanie.

Le nombre des espèces des Asilides connues de L'Olténie est porté à 59 espèces.

Mots clé: contributions, Asilides, faune de l'Olténie.

Începând din anul 1982, în colaborare cu d-na dr. M. WEINBERG de la Muzeul Național de Istorie Naturală „Grigore Antipa” din București, am efectuat cercetări asupra dipterelor asilide din entomofauna Olteniei, întrucât anterior acestui an, au fost foarte puțin studiate și cunoscute. În urma prelucrării materialului conservat la acea dată în colecțiile entomologice ale Secției de Științele Naturii a Muzeului Olteniei Craiova și a celui colectat ulterior până în anul 1995, numărul speciilor de asilide cunoscute din fauna Olteniei, a crescut de la 31 la 51 specii (CHIMIȘIU 1999), ceea ce reprezintă cca. 40% din numărul speciilor menționate în fauna României. Continuarea cercetărilor a dus la identificarea atât a unor specii semnalate anterior, dar și a altor specii, nesemnalate anterior și, avem convingerea că prezența speciilor din familia *Asilidae* este mai numeroasă în ecosistemele Olteniei, decât cea cunoscută în prezent.

Material și metodă

Cele 294 exemplare asilide analizate în prezenta lucrare, provin din colectările efectuate în perioada aprilie 1995 - septembrie 1998, în 12 puncte de colectare din 4 județe ale Olteniei, de către subsemnata, un număr mic de exemplare a fost colectat de către d-na Aneta Vișan, restaurator în cadrul Secției.

Materialul a fost determinat după IONESCU & WEINBERG (1971), cu ajutorul unui microscop MBC de către autoare, revizuirea speciilor fiind efectuată de către dr. M. WEINBERG.

Actualizarea taxonomiei și nomenclaturii grupului este cea propusă de WEINBERG & BÄCHLI (1998).

Puncte de colectare: Bistreț (DJ), Bucovăț (DJ), Cheile Sohodol (GJ), Coțofenii din Față (DJ), Craiova (Parc) (DJ), Dăbuleni (DJ), Negoii (DJ), Ocnîța (VL), Orșova (MH), Pisculeț (DJ), Poiana Mare (DJ), Răcari (DJ).

Abrevieri: leg. = legit., C.C. – C. CHIMIȘLIU; V.A. - VIȘAN A.

Lista speciilor colectate

Familia ASILIDAE

Subfamilia Asilinae

Antipalus LOEW, 1847

***Antipalus bilobus* IONESCU & WEINBERG, 1960: 10 ex. - Răcari (DJ): 1♂ și 3♀♀ - 6.06.1998 leg. C.C.; Coțofenii din Față (DJ): 2♂♂ și 4♀♀ - 27.06.1998 leg. C.C.

Specie rară, menționată pentru prima dată în 1960 în județul Prahova (IONESCU M. & WEINBERG MEDEEA, 1960), a fost semnalată prima dată în fauna Olteniei în anul 1990 (MEDEEA WEINBERG & CORNELIA CHIMIȘLIU, 1990-1993), acum fiind a doua semnalare în zonă.

Dysmachus LOEW, 1860

***Dysmachus bifurcus* (LOEW, 1848): 8 ex. - Bucovăț (DJ): 1♂ și 6♀♀ - 23.06.1998 leg. C.C.; Răcari (DJ): 1♀ - 6.06.1998 leg. C.C.

Semnalată pentru prima dată în Oltenia în anul 1996 (WEINBERG & CHIMIȘLIU, 1996), specia este la a doua mențiune în această zonă.

Dysmachus fuscipennis (MEIGEN, 1820): 46 ex. - Răcari (DJ): 20♂♂ și 23♀♀ - 6.06.1998 leg. C.C.; Coțofenii din Față (DJ): 1♂ și 1♀ - 25.06.1996 leg. C.C.; Bucovăț (DJ): 1♀ - 23.06.199 leg. C.C.

Specie semnalată în entomofauna Olteniei în anul 1971 (IONESCU M. & M. WEINBERG, 1971) și regăsită ulterior (WEINBERG & CHIMIȘLIU, 1996).

* *Dysmachus praemorsus* (LOEW, 1854): 21 ex. - Coțofenii din Față (DJ): 8♂♂ și 3♀♀ - 26.05.1996 leg. C.C., Răcari (DJ): 4♂♂ și 6♀♀ - 6.06.1998 leg. C.C.

Echthystus LOEW, 1849

Echthystus cognatus LOEW, 1849: 5 ex. - Răcari (DJ): 3♂♂ și 2♀♀ - 6.06.1998 leg. C.C.

Specia a fost semnalată pentru prima dată de WEINBERG în anul 1971 din județul Mehedinți și regăsită 7 ani mai târziu (WEINBERG & CHIMIȘLIU, 1982).

Epitriptus LOEW, 1849

Epitriptus cingulatus (FABRICIUS, 1781): 28 ex. - Dăbuleni (DJ): 1♂ - 12.07.1998 leg. V.A.; Răcari (DJ): 1♂ - 18.05.1996 leg. C.C.; Coțofenii din Față (DJ): 1♂ și 1♀ - 27.06.1998 leg. C.C.; Răcari (DJ): 5♂♂ și 3♀♀ - 25.07.1998 leg. C.C.;

5♂♂ și 2♀♀ - 27.07.1998 leg. C.C.; Poiana Mare (DJ): 2♂♂ - 30.07.1998 leg. C.C.; Pisculeț (DJ): 4♂♂ și 3♀♀ - 1.09.1998 leg. C.C.

Cunoscută în fauna Olteniei din anul 1969 (IONESCU M. & M. WEINBERG, 1971) a fost regăsită ulterior (WEINBERG & CHIMIȘLIU, 1982, 1990-1993) în materialul conservat în patrimoniul muzeului din Craiova.

**Epitriptus cowini* HOBBY, 1946: 1 ex. - Coțofenii din Față (DJ): 1♀ - 27.06.1998 leg. C.C.

Semnalată relativ recent în fauna României din Dobrogea și împrejurimile Bucureștiului (WEINBERG, 1995), specia este la a doua semnalare în fauna țării și la prima semnalare în entomofauna Olteniei; specie nouă pentru colecțiile entomologice ale muzeului.

Eutolmus LOEW, 1848

Eutolmus rufibarbis (MEIGEN, 1820): 23 ex. - Coțofenii din Față (DJ): 11♂♂ și 8♀♀ - 27.06.1998 leg. C.C.; Răcari (DJ): 1♂ și 3♀♀ - 6.06.1998 leg. C.C.

Bine reprezentată în entomofauna Olteniei și în colecția muzeului, este cunoscută în zona analizată din anul 1971 (BOBÎRNAC, 1971a), fiind regăsită ulterior (WEINBERG, 1971; WEINBERG & CHIMIȘLIU, 1996).

Machimus LOEW, 1849

Machimus annulipes (BRULLÉ, 1832): 13 ex. - Negoii (DJ): 5♂♂ și 1♀ - 17.06.1996 leg. V.A.; 1♂ și 1♀ - 19.06.1995 leg. V.A.; Bistreț (DJ): 1♂ și 1♀ - 25.06.1997 leg. V.A.; Craiova – Parcul Romanescu (DJ): 1♀ - 2.07.1997 leg. C.C.; Coțofenii din Față (DJ): 2♀♀ - 23.06.1998 leg. C.C.

Specie foarte răspândită în țară, a fost semnalată în Oltenia în anul 1971 (BOBÎRNAC, 1971b), fiind regăsită ulterior (WEINBERG & CHIMIȘLIU, 1982, 1996).

***Machimus atricapillus* (FALLEN, 1814): 11 ex. - Očnița (VL): 7♂♂ și 4♀♀ - 14.09.1998 leg. C. C.

Specia a fost semnalată pentru prima dată în fauna Olteniei în urmă cu 23 de ani de MEDEEA WEINBERG & CORNELIA CHIMIȘLIU (1982).

Machimus rusticus (MEIGEN, 1820): 1♀ Negoii (DJ) - 27.05.1996 leg. V.A.

Menționată pentru prima dată în fauna Olteniei de M. IONESCU și M. WEINBERG (1960), a fost regăsită ulterior în mai multe localități din Oltenia (WEINBERG & CHIMIȘLIU, 1982, 1990-1993, 1996).

Neomochterus OSTEN – SACKEN, 1828

***Neomochterus flavicornis* (RUTHE, 1831): 1♀ Răcari (DJ) - 25.07.1998 leg. C.C.

Semnalată pentru prima dată în 1982 (WEINBERG & CHIMIȘLIU, 1982), este la a doua semnalare în fauna Olteniei.

**Neomochterus pallipes* (MEIGEN, 1820): 1♀ Cheile Sohodol (GJ) - 26.06.1996 leg. C.C.; specie nouă pentru colecțiile entomologice ale muzeului.

Pamponerus LOEW, 1849

* *Pamponerus germanicus* (LINNAEUS, 1758): 44 ex. - Coțofenii din Față (DJ): 3♀♀ - 26.05.1996 leg. C.C.; 27♂♂ și 12♀♀ - 18.05.1997 leg. C.C.; Răcari (DJ): 2♂♂ - 6.06.1998 leg. C. C.

Paritamus VERRALL, 1909

* *Paritamus geniculatus* (MEIGEN, 1820): Răcari (DJ): 1♂ - 26.05.1996 leg. C.C. Gen și specie semnalate pentru prima dată în fauna Olteniei.

Philonicus LOEW, 1849

Philonicus albiceps (MEIGEN, 1820): 6 ex. - Dăbuleni (DJ): 1♀ - 12.07.1995 leg. V.A.; Bistreț (DJ): 1♀ - 25.06.1997 leg. V.A.; Coțofenii din Față (DJ): 2♂♂ și 2♀♀ - 27.06.1998 leg. C.C.

Specie semnalată pentru prima dată de M. IONESCU și M. WEINBERG (1960), a fost regăsită ulterior (BOBÎRNAC & al., 1971; WEINBERG & CHIMIȘLIU, 1982, 1990-1993, 1996).

Subfamilia *Stenopogoninae*

Dioctria MEIGEN, 1803

* *Dioctria atricapilla* MEIGEN, 1804: 2 ex. - Coțofenii din Față (DJ): 1♂ - 26.05.1996 leg. C.C.; Răcari (DJ): 1♂ - 6.06.1998 leg. C.C.

***Dioctria flavipennis* MEIGEN, 1804: 2♂♂ - Orșova (MH) - 30.06.1998 leg. C.C. Specie menționată în fauna Olteniei de IONESCU M. & M. WEINBERG (1971).

Dioctria linearis (FABRICIUS, 1787): 18 ex. - Răcari (DJ): 1♀ - 30.05.1998 leg. C.C.; 2♂♂ și 13♀♀ - 06.06.1998 leg. C.C.; Coțofenii din Față (DJ): 2♂♂ - 27.06.1998 leg. C.C.

Menționată pentru prima dată în Oltenia WEINBERG & CHIMIȘLIU (1982) a fost regăsită de aceeași autori (1990-1993).

**Dioctria longicornis* (MEIGEN, 1820): Răcari (DJ): 20 ex. - 6.06.1998 leg. C.C.

Lasiopogon LOEW, 1847

* *Lasiopogon cinctus* (FABRICIUS, 1781): 12 ex. - Răcari (DJ): 8♂♂ și 2♀♀ - 25.04.1995, leg. C.C.; 1♂ și 1♀ - 01.05.1995 leg. C.C.

Molobratia HULL, 1958

***Molobratia teutonius* (LINNAEUS, 1767) - 7 ex. - Răcari (DJ): 2♂♂ și 4♀♀ - 06.06.1998 leg. C.C.; Coțofenii din Față (DJ): 1♀ - 27.06.1998 leg. C.C. Semnalată de WEINBERG & CHIMIȘLIU (1996).

Stichopogon LOEW, 1847

Stichopogon scaliger (LOEW, 1847): 13 ex. - Poiana Mare (DJ): 4♂♂ și 4♀♀ - 30.07.1998 leg. C.C.; Pisculeț (DJ): 2♂♂ și 3♀♀ - 1.09.1998 leg. C.C.

Semnalată pentru prima dată în Oltenia de WEINBERG & CHIMIȘLIU (1982), a fost regăsită 14 ani mai târziu de aceiași autori (1996).

Notă: Speciile asterate (*), sunt la prima semnalare în entomofauna Olteniei, iar cele dublu asterate (**), sunt la cea de-a doua semnalare.

Rezultate și discuții

Cele 294 exemplare, aparțin unui număr de 23 de specii și 14 genuri, incluse în 2 subfamilii. Încadrarea taxonomică a materialului analizat, este redată în tabelul 1:

Genurile *Paritamus* VERR. și *Pamponerus* LOEW sunt semnalări noi pentru fauna Olteniei. Speciile: *Lasiopogon cinctus* (FABR.), *Dioctria atricapilla* MEIG., *D. longicornis* MEIG., *Paritamus geniculatus* MEIG., *Pamponerus germanicus* L., *Epitriptus cowini* HOBBY, *Dysmachus praemorsus* LOEW, *Neomochterus palipes* (MEIG.), sunt de asemenea, semnalări noi în entomofauna Olteniei.

Cele 8 specii nou semnalate pentru Oltenia, împreună cu *Dioctria flavipennis* (MEIG.), aflată la a doua semnalare în entomofauna Olteniei, sunt specii noi pentru colecțiile muzeului.

Tabel 1.

Încadrarea taxonomică a materialului analizat

Subfamilie	Gen	Nr. sp.	Nr. ex.
ASILINAE	<i>Antipalus</i>	1	10
	<i>Dysmachus</i>	3	75
	<i>Echthystus</i>	1	5
	<i>Epitriptus</i>	2	29
	<i>Eutolmus</i>	1	23
	<i>Machimus</i>	3	25
	<i>Neomochterus</i>	2	2
	<i>Pamponerus</i>	1	44
	<i>Paritamus</i>	1	1
	<i>Philonicus</i>	1	6
	STENOPOGONINAE	<i>Dioctria</i>	4
<i>Lasiopogon</i>		1	12
<i>Molobratia</i>		1	7
<i>Stichopogon</i>		1	13
2	14	23	294

Prin identificarea și menționarea celor 8 specii în fauna Olteniei, numărul speciilor de asilide cunoscute în această zonă se ridică la 59, din totalul de 125 specii cunoscute în România.

Specia *Epitriptus cowini* HOBBY este la a doua semnalare în fauna țării, fiind menționată în anul 1995 de către M. WEINBERG.

Numărul speciilor de asilide conservate în colecțiile muzeului nostru se ridică de la 33 la 42, reprezentând 1/3 din totalul speciilor cunoscute în țară.

Mulțumiri: Doresc să-i mulțumesc și pe această cale d-nei dr. Medeea WEINBERG, pentru amabilitatea cu care a răspuns de fiecare dată solicitărilor mele de determinare sau revizuire a materialului dipterologic și pentru îndrumarea științifică de care am beneficiat din partea domniei sale, în domeniul cunoașterii faunei de diptere din România.

Mulțumesc de asemenea d-lui dr. Corneliu PÂRVU pentru colaborare și

furnizare de material bibliografic de specialitate, precum și d-nei restauratoare Aneta VIȘAN, pentru contribuția sa la colectarea și prepararea materialului entomologic.

BIBLIOGRAFIE

- BOBÂRNAC B., MATEI I., COSTESCU C. 1971. Contribuții la cunoașterea entomofaunei din zona subcarpatică a Olteniei (nota III). In: *Lucrările simpozionului „Fauna, Flora și Vegetația Olteniei“*. Univ. Craiova: 55-64.
- BOBÂRNAC B., MATEI I., STĂNOIU I. 1971. Contribuții la cunoașterea entomofaunei zonei nisipoase a Olteniei (nota III). *Biol.-Șt. Agr. Min. Inv. Univ. Craiova*, Ed. „Ceres“, București: 377-387.
- CHIMIȘLIU C. 1999. Date privind cunoașterea asilidelor din Oltenia (Insecta: Diptera: Asilidae). *Oltenia. Stud. Com. Șt. Nat. Craiova*. **15**: 114-117.
- CHVALA M. 1997. Check List of Diptera (Insecta) of the Czech and Slovak Republics. Karolinum Charles University Press. Prague: 46 – 48.
- IONESCU M. & M. WEINBERG. 1960. Contribution a l'étude des Dipteres Asilides de R.P.R. *Trav. Mus. d'Hist. Nat. „Gr. Antipa“*. București: 213-227.
- IONESCU M. & M. WEINBERG. 1971. Fauna R.S.R. Insecta. **11**(11). Diptera-Asilidae. *Ed. Acad. R.S.R.*: 1-288.
- WEINBERG M. 1971. Asilidae (Diptera) de la région du futur lac artificiel de „Porțile de Fier“ avec référence spéciale sur la variabilité et sur certaines anomalies. *Trav. Mus. d'Hist. Nat. „Gr. Antipa“*. București. **11**: 313-322.
- WEINBERG M. 1995. Three species of Asilidae (Diptera). Mentioned for the first time in Romania. *Trav. Mus. d'Hist. Nat. „Gr. Antipa“*. București: **35**: 353-356.
- WEINBERG M. & C. CHIMIȘLIU. 1982. Ordinul Diptera (Pars) în colecțiile Muzeului Olteniei Craiova. *Oltenia. Stud. Com. Șt. Nat. Craiova*. **4**: 273-278.
- WEINBERG M. & C. CHIMIȘLIU. 1990-1993. Noi diptere din familia Asilidae intrate în patrimoniul Muzeului de Științele Naturii Craiova (I). *Oltenia. Stud. Com. Șt. Nat. Craiova*. **9-11**: 38-40.
- WEINBERG M. & C. CHIMIȘLIU. Noi diptere din familia Asilidae (Diptera) intrate în patrimoniul Muzeului de Științele Naturii Craiova (II). *Oltenia. Stud. Com. Șt. Nat. Craiova*. **13-14**: 57-60.
- WEINBERG M. & BÄCHLI. 1998. Asilidae. In: *Fauna Helvetica. Diptera – Checklist*. Centre suisse de cartographie de la faune Schweizerische Entomologische Gesellschaft: 169-172.

Cornelia CHIMIȘLIU
Muzeul Olteniei Craiova - Științele Naturii
Str. Popa Șapcă, nr. 8, cod. 200000, Craiova
e-mail: chimisliu_cornelia@yahoo.com

Received: 15.04.2005

Accepted: 5.05.2005

Printed: 25.09.2005